

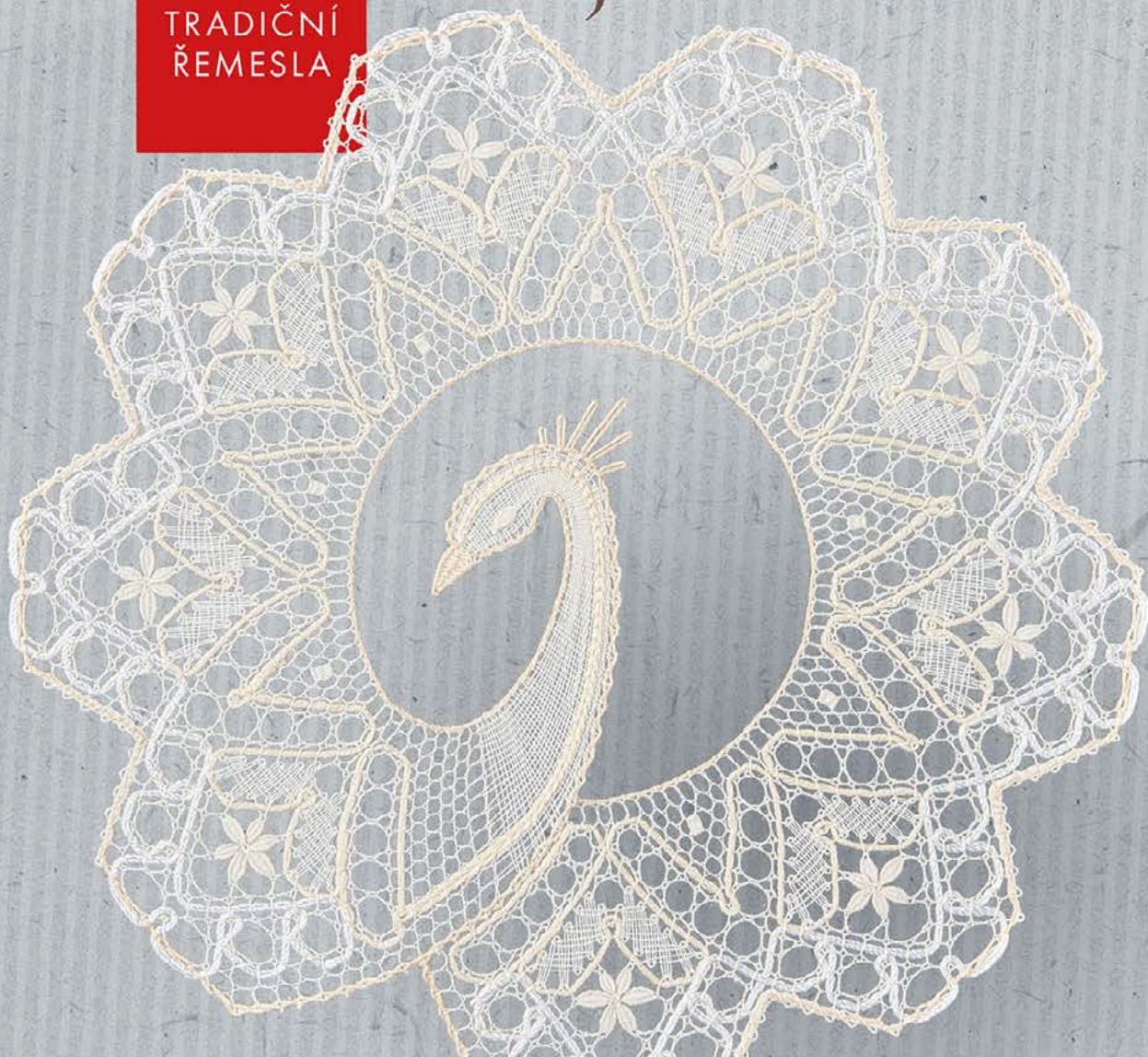

ROMANA ZMRZLÁ GALUSZKOVÁ

PALIČKOVÁNÍ

VARIACE VLÁČKOVÉ KRAJKY

EDICE
TRADIČNÍ
ŘEMESLA

Paličkování

Variace vláčkové krajky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Romana Zmrzlá Galuszková

Paličkování. Variace vláčkové krajky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

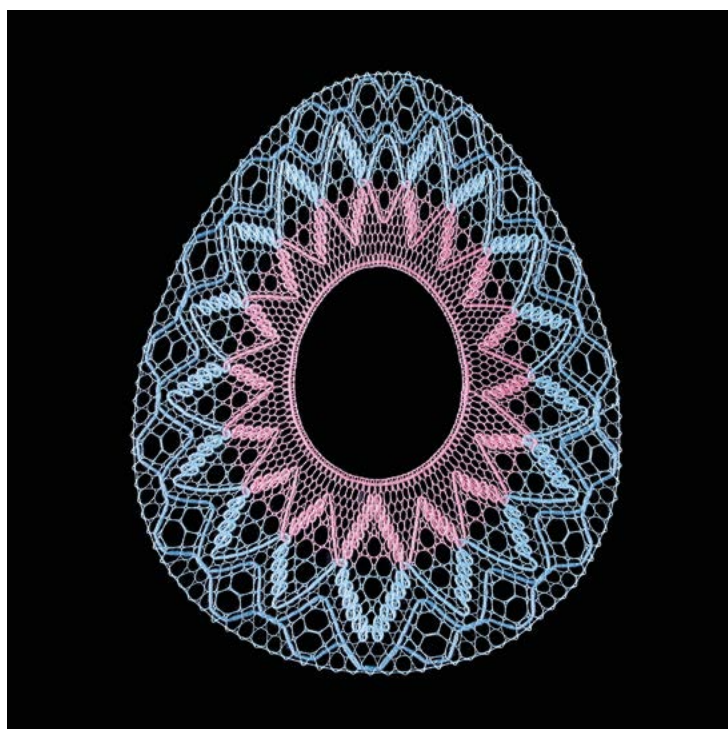
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

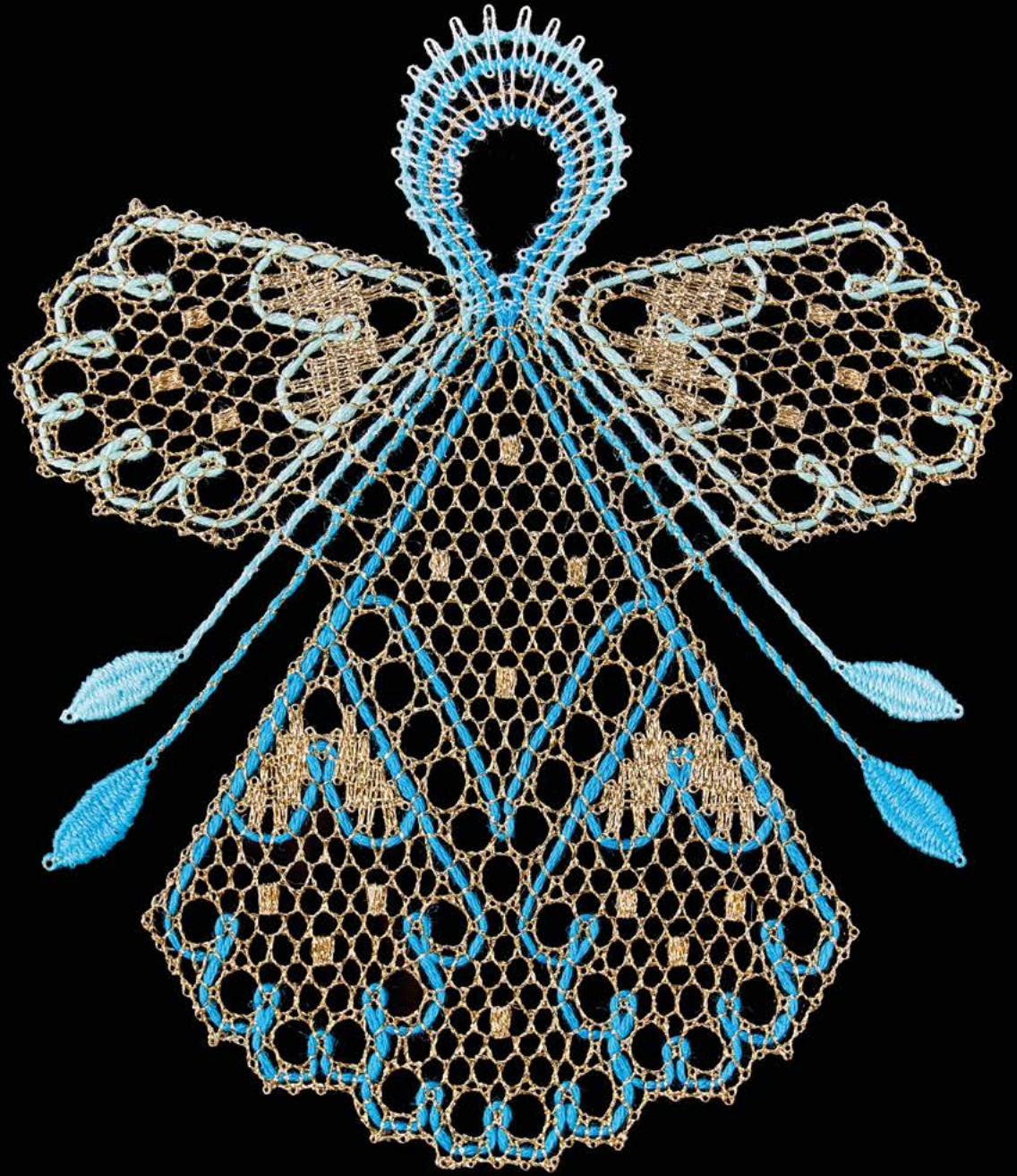
ROMANA ZMRZLÁ GALUSZKOVÁ

PALIČKOVÁNÍ

VARIACE
VLÁČKOVÉ KRAJKY

edika.

ROMANA ZMRZLÁ GALUSZKOVÁ

PALIČKOVÁNÍ

VARIACE
VLÁČKOVÉ KRAJKY

edika.

Obsah

Předmluva	6	Obrazová/jiná krajka	56
Technika	7	Hvězdičky	57
Materiál	7	Lístečková hvězdička	58
Tužení	7	Barevná varianta	59
Základní krajka	8	Srdíčková hvězdička	60
Rovná krajka	14	Srdíčko	62
Barevná varianta	17	Začínání	64
Široký pruh	18	Zakončování	65
Dečky/okolky	22	Srdce	66
Začínání	23	Páv	70
Jak začít	23	Postup	72
Zakončení	25	Zakončení	73
Příprava krajky na zakončení	25	Vajíčko	74
Zakončení	26	Začínání a zakončení	77
Čtverec – roh	28	Anděl	78
Jednobarevná varianta	30	Začínání	80
Vícebarevná varianta	31	Postup	80
Šestihran	34	Zakončení	80
Čtverec s různou velikostí úhlů		Dárková krabíčka	82
v půdici	40	Začínání	85
Rohy	42	Zakončení	85
Lístkovinný kruh	44	Šperk	86
Barevná varianta	46	Náušnice	87
Trojúhelník	48	Začínání	87
Začínání	50	Zakončení	87
Šestihran s přechody	52	Náhrdelník	88
Začínání	54	Přívěšek	90
Postup	55	Začínání	92
		Zakončení	92
		Krajky pro inspiraci	94
		Poděkování	103

Předmluva

Vláčkovou krajku jsem si poprvé vyzkoušela v osmé třídě základní školy. Paličkova-
la jsem tenkrát obyčejný vzorník s vráňátky a obtahovačkou, s okraji v plátně. Moje
mamka mi dala asi desetiminutový rychlokurz. Vysvětlila mi, kolikrát půdici krou-
tit, jak zacházet s obtahovačkou a kde ve vráňátku používá obtáčené plátno, kam
zapichovat špendlíky atd. Mamka byla v oblasti vláčky samouk. Až o několik měsí-
ců později jsme se dozvěděly, že kroučíme málo jak v půdici, tak ve vráňeti. To byl
naš začátek – úporná snaha pochopit principy vláčkové krajky následovaná metry
a metry vzorníčků. Ty paličkovala mamka, já ne. Pokud by totiž na světě existovalo
něco jako krajkářské posláním, posláním mé mamky by bylo paličkovat vláčku.

Mým posláním nejspíš snaha jí porozumět. Už po těch deseti minutách v osmé
třídě jsem si rouhačsky pomyslela: „A to je všechno?“ Nebylo. Přibyl zoubek a palič-
kování rohu, ale jinak ano. Pár základních principů je téměř vším, co potřebuje ten,
kdo se rozhodne upaličkovat vláčku. Jeden začátek, jeden konec a neměnný počet
nití. Nejspíš proto jsem v období puberty od vláčky upustila s pocitem, že mi nemá
více co nabídnout.

Takže, co bylo dál? Co lze očekávat od dalších řádků a celé této knihy?

Před několika lety jsme dostaly příležitost vést vlastní kurz paličkování se zaměře-
ním právě na vláčkovou krajku. Bylo zapotřebí přicházet se stále novými nápady,
s novými pohledy na krajku, inovovat způsoby jejího využití. Když jsem přemýšlela
nad koncepcí této knihy, dospěla jsem k pohnutce představit vám vláčkovou kraj-
ku tak, jak ji nyní vnímám já sama. Jako zdroj pro další tvorbu. Rozhodla jsem se, že
se pokusím vám, čtenářům, zprostředkovat jiný pohled na vláčkovou krajku, na její
tvárnost a možnosti použití.

Zvolila jsem koncept jednoho výchozího vzoru, který vám předkládám v mnoha
podobách. Klasické okolky, malé dečky, obrázky či drobné motivy a šperky.
Ve všech uvedených vzorech je patrné, že jsem při jejich navrhování vycházela
právě z jednoho a téhož vzoru.

Přeji příjemnou zábavu a doufám, že vám tato kniha bude inspirací a třeba i pomy-
slným pošouchnutím k vymýšlení vlastních vzorů a originálních výtvorů.

Technika

Jak je patrné z názvu knihy, všechny krajky jsou paličkované technikou vláčkové krajky. Kniha jako taková není primárně určena úplným začátečníkům. Je potřeba znát základní prvky vláčkové krajky – půdice, vráňátka, plátňové plochy, práci s obtahovačkou a její navazování a zakončování, také techniku paličkování zoubku a ideálně i rohu (ten je uvedený pouze ve dvou případech). Součástí základní krajky je i lístkovina, kterou využívám ve svých pracích velmi často. Bez jejího zvládnutí lze jen stěží paličkovat krajky uvedené v této knize, případně je třeba pomoci si jiným způsobem, což uvidíme dále v textu.

Materiál

Za materiál vhodný pro paličkování vláčkové krajky považuji egyptskou bavlnu, obecně však měkké bavlněné nitě, které nepruží. U některých krajk je použita třeba i jen jedna nit z přadénka typu Mouliné. Ty ráda volím z důvodu široké barevné škály a také jsou dostatečně pevné, aby se s nimi dalo paličkovat. Jako obtahovačku nejčastěji používám právě mulinku. Dá se pracovat s různými efektními a metalickými nitěmi. Někdy doporučuji použít dokonce mulinku dvojíto.

Tužení

Tato oblast je mezi krajkářkami a krajkáři mnohokrát řešena. Já sama nemám žádnou obecnou radu, čím krajky tužit.

Pokud je krajka dobře upaličkovaná správně zvoleným typem a silou materiálu, u deček a okolků by mělo stačit napaření krajky přes vlhké plátno (pozor však na případné srážení nití). Vhodné je proto takové krajky natužit škrobem na prádlo. Škrob má tu výhodu, že současně vlákna nití částečně chrání před vnějšími vlivy (nečistoty, prach) a zároveň se dá z krajk následně vyprat.

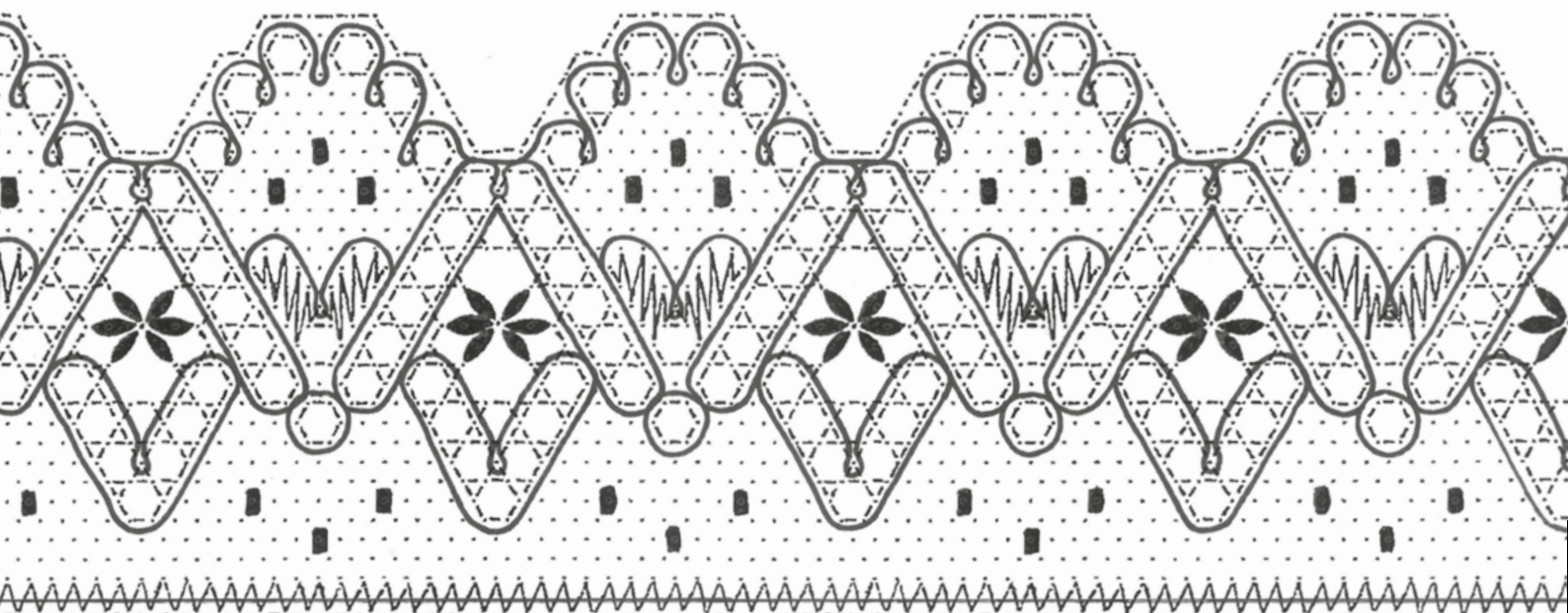
Nabízí se i možnost tužit lakem na vlasy. Vhodné je použít silně tužící lak bez parfemace a dalších aditiv. Jeho případný zbytek pak lze odsát papírovým ubrouskem. Dá se použít třeba u šperků. Pozor ale na krajky, které by měly být vystaveny dlouhodobému působení slunečního záření. Krajka totiž může zežloutnout a i jinak měnit barvu. Stejně tak pozor na použití laku na vlasy na krajky s metalickými nitěmi nebo korálky či vpaličkované bižuterní komponenty. Lak může opět změnit jejich barvu a lesk (zmatní, rozpustí povrchové zušlechťení). Také krajkové obrázky uchovávané ve skleněných rámech není vhodné lakovat. Lak může změnami teplot a vlhkosti vyvzlínat z krajky na sklo a vytvořit na něm nevzhledné skvrny.

Poté tu máme řadu chemických tužidel (polystyren rozpuštěný v perchloru apod.). Ta mají výhodu, že krajku při ztrátě tvaru lze pouze přežehlit a je opět krásně rovná. Musíme si ovšem uvědomit, že při použití tohoto typu tužidla jej z krajky již nikdy nevypereme. Krajku de facto konzervujeme v obalu z např. již zmiňovaného polystyrenu.

Nezavrhují ani neprosazují konkrétní typ tužidla. Vždy záleží na typu a výsledném použití zhotovené krajky. Proto způsob tužení nechám vždy na vašem zvážení.

Základní krajka

Krajka je paličkována dle autorského podvinku. Pokud vím, nemá žádný historický předobraz. Zároveň si zde ukážeme, jak lze jeden a ten samý motiv paličkovat několika způsoby.

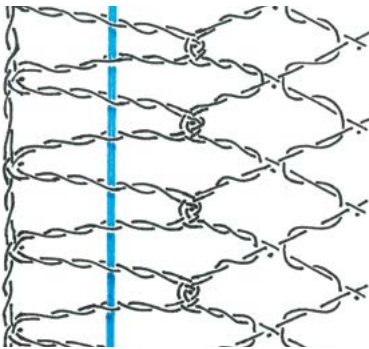

Okraj

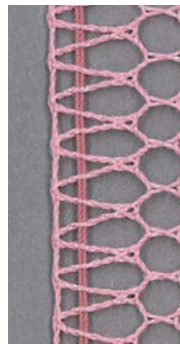
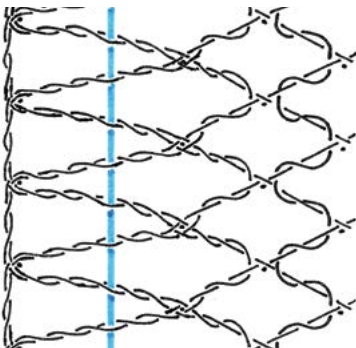
V podvinku není přesně uvedeno, jak se má okraj paličkovat, proto je možné si vybrat jakoukoliv z uvedených technik.

„Vnější“ okraj lze paličkovat s okrajem na očka, okrajem za dva páry i za použití obtáčeného plátna.

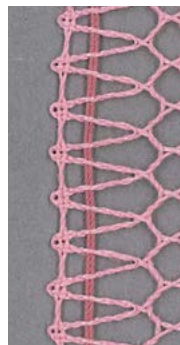
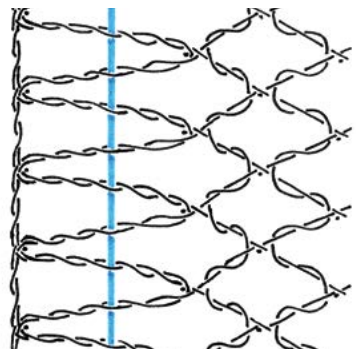
„Vnitřní“ část okraje může být provedena podobně jako okraj na očka, z boku podepřeným křížením ve vláčkové půdici nebo rozpíchnutým plátnem.

Vnější okraj za dva páry, vnitřní okraj na očka. Pro okraj na očka je potřeba mít dostatek místa. Také není vhodný, pokud jsou ve vzoru prvky až ke spodnímu okraji. Narušuje to vzor.

Vnější okraj obtáčeným plátnem, vnitřní okraj rozpíchnuté plátno. Tento způsob je na pohled asi nejčistší a nejméně zasahuje do vzoru.

Vnější okraj na očka, vnitřní okraj z boku podepřené křížení ve vláčkové půdici. Pro lepší pevnost je vhodné vodivý pár v plátně kroutit vícekrát, než je tomu u jiných typů okrajů. Celkem by počet kroucení měl odpovídat lichému číslu, aby se zachovala jedna nit, která bude procházet diagonálně půdici.

Poznámka

Vnější okraj na obrázku znázorňujícím průchod nití je nakreslen technikou za dva páry. Což neodpovídá okraji na fotografiích, kde se technika vnějšího okraje mění.